

Рецензије

Рукопис аутора Милорада Докића под називом „Слив ријеке Врбање (ресурси и екологија)“ представља cjеловит текст о једном релевантном географско-еколошком проблему. Како је и у самом називу књиге аутор истакао ријеч је о сливу ријеке Врбање, њеним ресурсима и екологији. Односе ресурса и екологије теоријски је осмишљавао и истраживао већи број аутора на различитим географским подручјима. Оно што чини специфичност ове књиге јесте критичко промишљање односа те двије варијабле, али што је још битније, емпиријско провјеравање тих односа са аспекта једног веома специфичног слива какав је слив ријеке Врбање.

Понуђени рукопис функционално је структуриран у осам цјелина: 1. Хидролошке карактеристике слива Врбање, 2. Природна богатства сливног подручја Врбање, 3. Удружење „Врбањски бисери“ и општи приступ заштити вода, 4. Преглед загађивача и документациона основа истраживања, 5. Документациона основа истраживања, 6. Сарадња Удружења „Врбањски бисери“ са другим организацијама и институцијама, 7. Шта и како даље, 8. Порука и закључци. Такву структуру рукописа прати Резиме, Биљешка о аутору и Прилози. Наведена поглавља подјелена су на мање међусобно повезане цјелине што рукопису даје изражену прегледност, али и информативни карактер.

У првом поглављу „Хидролошке карактеристике слива Врбање“ аутор анализира већи број релевантних карактеристика слива ријеке Врбање, а посебну пажњу, сасвим оправдано, посвећује хидролошким карактеристикама, временској расподјели вода, трајању вода (великим и малим водама), те табеларно приказује средњомјесечне и средњогодишње протицаје од 1946. до 2000. године.

У оквиру поглавља одређеног као „Природна богатства сливног подручја Врбање“ (други дио) аутор прецизно и аргументовано пише о водном богатству и минеролошкој структури тла, могућностима привредног развоја на подручју слива ријеке Врбање, шумским богатствима, могућностима производње биолошки

здраве хране, воћарству, кориштењу рудних богатстава (угаљ, маганова руда, магнезит, кречњак, доломити и шљункови), а затим о водним ресурсима, спортско-туристичким потенцијалима (планина Влашић, Млинска ријека, бицикличке стазе, ускотрачна жељезница), зимском и рекреативном туризму.

У трећем дијелу књиге „Удружење „Врбањски бисери“ и општи приступ заштити вода“ прво су наведене методолошке компоненте емпиријског истраживања (предмет и циљеви истраживања; метод и технике истраживања), а затим представљени резултати теренских истраживања најзначајнијих загађивача (комунални загађивачи, индустријски загађивачи), те указано на организационе и кадровске могућности и мјере које подузимају, или требају подузимати, локалне заједнице. У оквиру овог дијела књиге указано је на функције и активности васпитно-образовних институција и удружења грађана на заштити животне средине у сливу ријеке Врбање.

Четврти дио књиге означен као „Преглед загађивача и документациона основа истраживања“ представља илустрован приказ загађивача по микролокацијама: Општина Котор Варош (насеља: Шипраге, Грабовица, Ободник, Врбањци и град Котор Варош), Општина Челинац (насеља: Бабићи, град Челинац) и дио града Бања Лука који припада сливу ријеке Врбање.

У петом дијелу књиге „Документациона основа истраживања“ наведени су резултати емпиријског истраживања највећих загађивача на територијама појединих општина разврстани по насељима и притокама ријеке Врбање. Поред назива и локације (насеља) табеларно су приказани и основни подаци о загађивачима, илустровани фотографијама и обогаћени коментарима аутора. Управо такав методолошки приступ понуђени рукопис књиге чини не само документационим већ и веома информативним.

У шестом дијелу књиге аутор пише о једном веома специфичном удружењу „Врбањски бисери“ и његовој сарадњи са другим организацијама и институцијама.

„Шта и како даље“ је назив седмог поглавља. У овом дијелу текста аутор Милорад Докић футуролошки процјењује могућности ревитализације расположивих ресурса и унапређивања екологије у сливу ријеке Врбање на подручјима општина Котор Варош, Челинац и дијела града Бања Луке који припада сливу ријеке Врбање.

У последњем дијелу рукописа „Порука и закључци“ наведена су ауторова размишљања о могућностима чувања ресурса и унапређивању животне средине која имају мобилизаторски карактер за све грађане, органе и институције који живе или остварују привредне и друге активности у сливу ријеке Врбање.

Рукопис књиге „Слив ријеке Врбање (ресурси и екологија)“ аутора Милорада Докића представља cjеловиту књигу. Основна вриједност књиге, синтетички казано, огледа се у исказивању специфичности односа природних ресурса и екологије на подручју слива ријеке Врбање. Исто тако, вриједност књиге чине и добро одабрани проблеми, њихова документационо утемељена елаборација и критичко промишљање резултата властитих емпиријских истраживања. Књига таквог тематског оквира и стручне презентације односа ресурса и екологије код нас до сада скоро да и није било. Понуђени рукопис урађен је према свим критеријумима за израду књига које имају информативни карактер.

Ова књига обогатиће нашу литературу о природним ресурсима и загађивачима на подручју слива ријеке Врбање и допринијети даљњем развоју еколошке свијести грађана и повећању одговорности институција и организација на рационалном кориштењу ресурса и еколошкој заштити.

Издавачу предлажем да објави књигу „**СЛИВ РИЈЕКЕ ВРБАЊЕ (ресурси и екологија)**“ аутора Милорада Докића и тиме допринесе афирмацији заштите животне средине и здравља људи и омогући свим заинтересованим стицање информација и знања о сливу ријеке Врбање, њеним ресурсима и еколошким проблемима.

Проф. др Драго Бранковић

